

‘De Bijbel als wereldliteratuur’

Bijbeltafel in bibliotheek De Hallen in West

ELS VAN SWOL

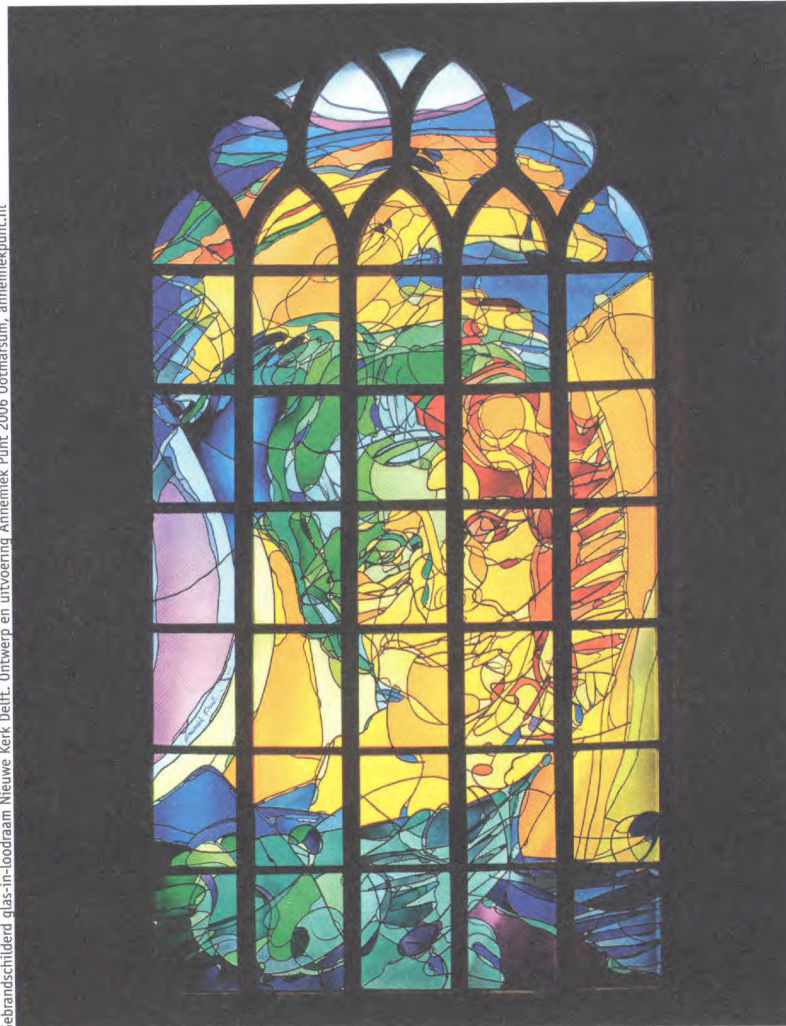
Halverwege de avond zegt Klaas Holwerda, predikant van de Nassaukerk in de Staatsliedenbuurt terloops: ‘Het gaat hier om de Bijbel als wereldliteratuur.’ Kernachtiger had hij de bedoeling van de Bijbeltafel die hij leidt in Amsterdam West niet kunnen samenvatten.

Luisteren naar verhalen

De insteek van de Bijbeltafel omvat nogal wat: de Bijbel, de wereld en literatuur. Toch wordt het de hele avond, twee uur lang, opvallend klein en dicht bij huis gehouden. Of, zoals het in de aankondiging van de Nassaukerk wordt gezegd: ‘Wat het zo boeiend maakt, is het uitwisselen van onze indrukken: door te luisteren naar anderen krijgt een verhaal een nieuwe betekenis.’ Dat is geen woord teveel gezegd. Sterker nog: een van de zes deelnemers verstaat de kunst om telkens, als het gesprek een hoge vlucht dreigt te nemen, terug te keren naar de bedoeling van de Bijbeltafel: ‘We moeten het als verhaal lezen.’

‘Het’ slaat deze avond op het verhaal over het dochtertje van Jairus, een meisje van twaalf dat erg ziek is. Haar vader vraagt aan Jezus of hij haar beter wil maken, want zij is alles voor hem en zijn vrouw. Maar het Bijbelverhaal in Marcus gaat óók over een vrouw die al even lang aan bloedvloeiingen lijdt. Ook zij wil graag beter worden en ze mengt zich in de mensenmassa om Jezus heen. Een dubbelverhaal dus, legt Holwerda uit.

GebRANDSCHILDerd glas-in-loodraam Nieuwe Kerk Delft. Ontwerp en uitvoering Annemiek Punt 2006 Ootmarsum, annemiekpunt.nl

Lezen van verhalen

Holwerda leest eerst zijn eigen vertaling hardop voor. Iemand struikelt over het woordje ‘want’ daarin: ‘Meteen stond het meisje op en wandelde rond, want ze was twaalf jaar’ (Marcus 5:42). Hoezo: want? Het is juist volgens Holwerda dit woordje dat de verbinding

legt met dat andere verhaal, over de vrouw die al twaalf jaar aan bloedvloeiingen lijdt. Na nog enkele ‘verhelderingsvragen’ wordt er aan close reading van het Bijbelverhaal gedaan: wat stáát er nu eigenlijk? Iemand wijst erop dat er zowel sprake is van ‘grote menigte’ als ‘menigte’. Heeft dat wat

te betekenen? Al wikkend en wegend komen de deelnemers tot de conclusie dat het om het perspectief draait: als het over Jezus gaat, dan is er sprake van ‘grote menigte’, gaat het over de vrouw en de leerlingen dan is er sprake van ‘menigte.’ Zo’n kleine ontdekking stemt tot tevredenheid.

Praten over verhalen

Steeds dieper kruipt men in de tekst en steeds dichterbij komt het verhaal op de huid te zitten. Holwerda wisselt van rol. Van Bijbelkenner wordt hij steeds meer pastor en stimuleert mensen zich uit te spreken. Een van de deelnemers zegt ongelovig te zijn en deelt citaten van Goethe. Maar ook komt hij met indrukwekkende, persoonlijke verhalen. Een ander heeft het altijd ‘een struikelverhaal’ gevonden. Lang heeft ze naar een verklaring ervan gezocht. Gaandeweg de avond merkt ze dat de nadruk komt te liggen op de symboliek en op het dubbelverhaal. Dit vindt ze ‘de ontdekking van de avond’. Een nieuwe deelnemer wordt meteen opgenomen in de groep die een vaste kern heeft en de laatste tijd een wat hogere gemiddelde leeftijd dan in de eerdere drie seizoenen. Zij zegt op haar beurt voldaan en en ander mee naar huis te nemen. Daar wil ze het verder overdenken.

Lezen van gedichten

Maar niet nadat eerst nog drie gedichten over het dochtertje van Jairus zijn besproken. Gedichten dit keer, omdat Holwerda geen beeldende kunst over dit verhaal heeft kunnen vinden. Dat is meestal wel het geval. Hij blijkt echter niet goed te hebben gezocht, want iemand komt met een raam van glazenier Annemiek Punt in de Nieuwe Kerk in Delft (zie afbeelding) en vertelt

daar kort iets over. Bij het voor velen bekende gedicht van Ed Hoornik gaat het eerder gevoerde gesprek over het perspectief verder:

*Ik ben de kleine dochter van Jairus.
Ik lig hier op een veel te grote baar.
De dood zit in mijn ogen en mijn haar,
dat, nu de krul eruit is, zonder zwier is.*

Nog even komt de predikant in Holwerda boven, als hij constateert dat in een gedicht van René van Loenen het dochtertje een kind blijft en er geen overgang naar volwassenheid in zit, zoals in het Bijbelverhaal:

*Meisje sta op, want je slaapt niet meer,
je droomde, je dagdroomde even.
Meisje sta op, want je droomt niet meer;
Een hand neemt je mee in het leven.*

Zo is een Bijbelverhaal een verhaal dat niet alleen dichters en glazeniers inspireert, maar ook de deelnemers aan de Bijbeltafel in Amsterdam West. Om de rest van de week over door te kunnen denken.

nassaukerk.nl/bijbeltafel

Waar: Bibliotheek De Hallen,
Hannie Dankbaarpassage 10,
Amsterdam

Wanneer: 31 januari, 28 februari,
28 maart, 25 april, 30 mei en 27
juni 2018

Kosten: € 5,- per avond
(met stadspas € 2,- per avond)

Info en aanmelden:
Klaas Holwerda,
holwerda@nassaukerk.nl